
Könyvszemle

Norman E. Amundson:

**Active Engagement
The Being and Doing of Career Counselling
Anniversary Edition**

(Aktív pályatanácsadás
A pályatanácsadói lét és gyakorlat
Évfordulói kiadás)

Ergon Communications, Richmond, Canada, 2018
368 oldal, 60 USD
ISBN: 978-0-9784653-3-9

A könyv első változata 1998-ban jelent meg, *Active Engagement* címmel. A jelenlegi kiadásra a 20 éves évforduló alkalmából került sor. Az elsőt további két kiadás követte 2003-ban és 2009-ben. A második és harmadik kiadás is számos új témát tartalmazott az eredetihez viszonyítva. A 20. évfordulóra megjelent kiadás tartalmában és terjedelmében még gazdagabb az előzőeknél. Minden fejezete tovább építi az előzőeket, emellett számos új gondolatot, a tanácsadás továbbfejlesztésének új perspektíváit is tartalmazza. A könyv napjainkig 15 nyelven jelent meg, pl. francia, svéd, holland, finn, török, perzsa, észt, lengyel, japán, román, bolgár nyelven.

Amundson professzor számára a *University of British Columbia* keretében végzett oktatói, tanácsadói, és szupervízori tevékenység jelentette a tanácsadás elméletének és gyakorlatának mindig megújuló forrását. Vendégoktatóként számos országban, így az ELTE PPK-n is tanított, elsősorban pályatanácsadás témakörben.

A szerző munkásságát a magyar szakemberek egyebek között a *Csoportos tanácsadás – Kézikönyv csoportvezetőknek* című munkája alapján ismerik. A könyv az ELTE Eötvös Kiadónál jelent meg 2013-ban. Eredeti címe *Employment Groups: The counselling connection*. A szerzők: Norman E. Amundson, William A. Borgen, Marvin J. Westwood, és Diane E. Pollard. (Toronto: Lugus Productions Ltd., 1989.)

A mű struktúrája a következő: az első fejezet bemutatja a pályatanácsadásban megvalósuló aktív részvétel koncepciójának és továbbfejlesztésének folyamatát. A második fejezet fő témája a tanácsadás elméleti háttérének és struktúrájának bemutatása. A harmadik fejezet a tanácsadási probléma meghatározásával foglalkozik. A negyedik fejezet központi témája a szisztematikus énefejlődés feltárása és módszereinek megismertetése.

Az ötödik fejezet középpontjában a dinamikus önfelmérés lehetőségeinek és módszereinek ismertetése áll. A hatodik fejezet a kapcsolódás, döntés, felkészülés kérdéseivel, míg a hetedik fejezet a tanácsadási folyamat összegzésével és a problémalezárás feladataival foglalkozik. A nyolcadik fejezet a kompetencia általános modelljét mutatja be. A kilencedik fejezet a tanácsadásban való aktív részvétel módszereit foglalja össze. A könyvet kiegészítő öt melléklet mindegyike a tanácsadásban felhasználható gyakorlati módszereket tartalmaz.

Amundson könyve nagylélegzetű szintézise a tanácsadás pszichológiája elmúlt évtizedek alatt megszületett elméleti és módszertani eredményeinek. Áttekinti Parsons, Holland és Super munkásságát. A pályaválasztási döntés és a pályafejlődés segítése után jelenleg a Savickas által megfogalmazott élelettervezés („Life designing”) támogatása jelenti a tanácsadás legfontosabb feladatát. Ez a „harmadik paradigma”. Az aktív részvételt jelentő pályatanácsadás ezt a célt szolgálja, az élelettervezést kívánja elősegíteni.

A kötet új kiadása az éleattervezés szempontjából gondolja át a pályatanácsadás céljait, módszereit, és ezzel a céllal teszi mérlegre a pszichológia és a kapcsolódó tudományterületek eredményeit.

A „válogatásnak” fontos szempontja, hogy mennyiben segíti az aktív részvételt a döntésben és mennyiben segíti a kreativitást és a fantázia kibontakozását.

Új szerepet jelent ez a feladat a tanácsadó számára. Sokkal aktívabb részvételt kíván, mint a hagyományos feladatkör. Feltételezi a tanácsadó állandó személyes és szakmai fejlődését.

A tanácsadásban való aktív részvétel módszertani szempontból is új megközelítést jelent a tanácskérő és a tanácsadó részéről egyaránt. A tanácsadó pszichológus megszokott szerepéhez képest új munkastílust kíván.

Rendkívül gazdag az Amundson által bemutatott aktív pályatanácsadás szakirodalmi háttere. A pozitív pszichológia, a flow-kutatások, a rezilienciában rejlő lehetőségek, a hálózatépítés vagy az on-line tanácsadás bemutatása azt jelzi, hogy nyitott minden szakterület felé, amelynek pozitív hatása lehet az aktív pályatanácsadás céljainak megvalósításában.

A könyv stílusa világos, pontos, jól követhető. A szerzőnek – a tanácsadási gyakorlatból származó – gazdag tapasztalatai adják a háttérét a kiemelkedő didaktikai színvonalú ismeretátadásnak.

A könyv hasznos elméleti-módszertani segítséget jelenthet a Magyarországon tanácsadással foglalkozó számos szakember-csoport részére: pl. mentálhigiénikusok, tanácsadó pszichológusok, tanácsadó tanárok, coach szakemberek.

Amundson tapasztalatai szerint a könyv különösen hasznos lehet a felsőoktatásban tanuló diákok, munkanélküliek, migránsok és menekültek körében végzett tanácsadó munkában.

Ritoók Magda

E-mail: ritookm@gmail.com